

Megjelenik
minden kedden.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőhöz (Jászai, 77. sz.)
intézendők.

Bérmontellon leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Fizetési feltételek:

Egy évre . . . . . 6 fr.
Három évre . . . . . 18 fr.
Negyed évre . . . . . 4 fr. 50 kr.

HIRDETÉSEK DÍJA:

öt hasábos petit sor . . . . . 5 kr.

NYILTÉR:

három hasábos petit sor . 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

Vegyes tartalmu hetilap.

Az előzetési pénzek és hirdetései díjak,
általában a lap anyagi részét illető köz-
lemények a kiadó-hivatalhoz (Fannónia
könyvnyomda és kiadó-rezerv-gyárak) és
intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Vogler Budapestben,
Récson, Berlinben, Münchenben, maj-
nai Frankfurtban, Stuttgartban, Ham-
burgban és Bernben. *Mosse Rudolf*
Bécsben, Prágában, Münchenben, Ham-
burgban, Nürnbergben, majnai Frank-
furtban, Strassburgban, Berlinben, Mü-
richben, Borszlebán és Nürnbergben.
Lang L. nemzetközi hirdetési irodája
Budapestben. *A. dehnmet úrd.* iroda
Stuttgartban. *A. Jägerjéle könyveke-*
roskedés Frankfurtban. *Schlötte E.*
Bremában. *Fort Janó* Lipszében.

Vezéreik, vagy tárcacikk? — elég, ha igaz!

(**) Kedves, megragadó képet akarsz látni, szíves olvasó? — képet, melynek minden vonása egyszerűs mind az élethölcsőség egy-egy megfajított jel-irása, s mely előtt mégis rohanva haladunk el, mintha csak nem is látnók, vagy látni sem akarnók?

Menj el az anyához, midőn karján ringatja kisdédét. Szeme kéjjel csüng a szerette gyermekén. Szíve úgy dobog, mintha örömeiben akarna megrepedni. Egész alakján, mintha a megdicsőülés fénye ömlenék el! — Menj el a bölcsőhöz, midőn a küzdés embere hoszan-hoszan nézi, kibén saját halhatatlanságát látja megtestesülve. Mosolyogva szemléli. Aztán sóhaj tör utat kebléből. A jövőre gondol. De a redők csakhamar lesimulnak honlokán. Gyöngéd kéz érinti, s ez érintés tudatja: — nem vagy egyedül! A szeretetben egyesült erő jelent biztosít s alkot jövőt! Amit egy nem bír meg, megbirja kettő. S az öröm így édebb, a fájdalom felényi. A sors csapása acélvérten tompul el; nyilai visszaspattanak, mert ha más nem, vizsgálud mindenha megmarad a csendes — megnyugvás.

Sokan irtak már a családról. Sokan gondolkoztak már afölött. De, akik komolyan, az élet fonsőbb javait vizsgálva vették azt fontolóra, úgy szóltak, hogy „a gyermek bölcsője: az emberi társaság bölcsője, hogy a családi frigy: frigy az emberiséggel”; — s tovább, a történelem útmutatása mellett kétségtelenné tevék, hogy ha meg akarjuk tudni, valamely nép közviszonyaiban hányat ütött az óra. — lessük csak el, miként jár a családi viszonyok műve?

Egyik német szaktudós párnuzamot von az angol és olasz családi élet között. S mi a tanulság? Ott az a bizonyos erőteljes állampolgári érzület, az a tulajdon, mely a törvényes szabadságra képesít, ép úgy a komoly, erkölcsös családi életből fakad, mint itt a közélet ezer vizsálja. Szabadság, önállóság nem létezik oly nép számára, melynek egyes tagjai a család körében nem teljesítik kötelemüket, nem tisztelik a természet törvényét és nem uralkodnak önmaguk fölött! S az a keleti önkény nem a keleti családban találja-e föl mintaképet?

S mit tanít a történelem azon népekről, melyek a családnak még eszmei fölfogásával sem bírtak? Először elvesztették a befolyást, melyet környezetükre gyakoroltak, aztán pedig végképp letűntek az élet színpadáról. Csak anyai világító nyomot sem hagytak maguk után, mint az elpattant roppentyű. Amely népek ellenben — legalább elvben — bírtak e fölfogással, azok, bár szintén lejárították szerepüket, mégis élnek. Szellemök közöttünk jár. Hellasz és Róma előtt ma is kalapot emelünk. A különbség szembeszökő.

Ki fogja tagadni a család jelentőségét? —

Egyébiránt mindénha voltak és vannak, kiknek a család mindenök kiket családjuk köre teljesen kielégít. De voltak viszont és vannak, kik előtt a család semmi, — legfőkébb eszköz olyszzerű anyagi cél elérése végett, melyekért csak — pirulniok kellene!

Szélsőség mindenestre mindkét irány. Nem szükséges, hogy kizárólag egymásnak, hanem lehetőleg egymással éljünk (Eötvös); de egymás nélkül — nem szabad. Csak az a kérdés, vajon napjaink fölfogásának melyik irány tetszik inkább? Mondja valaki, hogy nem az utóbbi!

Kelj csak vándor-utra, édes magyaram, ősi erények letéteményese: járj házról-házra, olvasd meg, hány családot lelsz, melynek tűzhelye fölött a béke, egyetértés, kimélet, gyöngédség, osztatlan szeretet, törhetlen hűség trónol? Fogsz találni — az emberiség becsületére, saját becsületedre legyen mondva; — de valami vérmes reményed ne legyen! Mert hej! sokan vannak már, kik hensejök nemesebb szózatának fittyet hánynak; kik nem gyermekeikben bírák legdrágább ékszereiket; kiket nem bánt családi gond, mert gondjok egyébre van: kiknek az egyszerűség nem kenyerök, mert ez nincs divatban: kik családjukon kívül érzik amugy igazán jól magukat, mert bezzeg azon kívül találhatók tiszta örömök; kik — de miért folytatni?! Szerenese még, ha törvény szentesíti a frigyét.

A régi szittyavér, mintha vízzé akarna válni?! Az új nemzedék előtt gyönyörű példa lebeg. Vajha el ne tanulja!

S ha az alap ennyire korhadt, mily bizton áll az épület? Ha a családi élet kivetkőzött régi nemességéből, milyen a társadalom? Melyek e leverő tünemény okai?

Gondolkozzunk csak kissé! —

Kell-e próbaév vagy sem?*)

E kérdés volt a közelebb tartott megyei iskolatanási gyűlésben a vita tárgya. Már maga e tény esodálalatot kelt, a 10 szavazattal 8 ellenében hozott határozat meg épen bámulatra kész; mert hogy a próbaév nem szükséges, hogy célszerűtlen, sőt hátránnyal is jár az alsóbb iskolai tanügyre nézve, — minden gondolkodó fő előtt ismeretes dolognak hívém.

A próbaévnél célja ugyanis nem lehet más, mint kipróbálni, vajlon a véglegesen alkalmazandó egyen bir-e ama kellekkel, melyeket egy népnevelőtől méltán megkívánhatunk, követelhetünk. Nevezetesen tündöklik-e példás erkölcsökkel, az e pályára elért ismeretekkel, s — ami fő — dicsekedhetik-e tapintatos bánásmóddal a gyermekek és szülők irányában?

Ha komolyabban gondolkozzunk afölött, vajlon elérhető-e eme cél egy év lefolyása alatt, ellenkező eredményre kell jutnunk. Mert ami a kérdéses egyen erkölcsi életét illeti, nem tekintve ama sok körülményt, melyek következtében az erköl-

*) Szívesen nyitottunk tért e soroknak azon reményben, hogy üdvös eszmeeserére fognak alkalomul szolgálni.
Szerk.

csileg jó egyén is kifogás alá eshetik, kísérjük csak figyelemmel a már romlottát: nem palástolhatja-e egy évig rozsz hajlamait? nem titkolhatja-e bűnös tetteit? Hogy a megkívánt ismeretekkel bír, arról a tanítóképezde által kiállított oklevél tanuszkodik, mint szintén a tan- és nevelésügy terén netán kifejtett irodalmi működése; végre meggyőződhetik arról az iskolaszék a folyamodékkal megtartott vizsgálat által, amint ezt eddig is tette. Bánásmódját pedig jellemzhetik ama községek, a kerületi tanfelügyelővel egyetemben, melyekben eddig az illető működök. Az ilyen okmány sokkal fontosabb és nagyobb nyomaték lehet, mint az iskolaszék némely s névszerént olyan tagjainak egyéni nézete, kik szakmájokban jártasak ugyan, de e téren, mert első sorban nem munkásai, tapasztalással nem bírhatnak.

Fiatalt, a tanítóképezdeből csak imént kikerült kezdököt oly intelligens városban, mint Kassa, alkalmazni — hacsak tehetségeik s modoruk által valami különösen ki nem tűnnek, egyáltalán nem volna méltányos azok iránt, akik a népnevelés terén eddigelő kisebb-nagyobb érdemeket szereztek. (a+b)

Városi élet.

A 1. hó 3., 4. és 5. tartott városi közgyűlésen a következő ügyek tárgyalattak és intézettek el. Mindenekelőtt ünnepélyesen kiosztattak az 1875-iki bécsi világgiallításban magukat kiutetett egyének jutalmi okmányai és érmei. Kitiüntetésben részesült: a felső-magyarországi mulnok együttesen, Haltenberger Zsófia, a kassai keményítőgyár (most csod alatt), Schalkház Lipót örökösai, Jachmann János és Mathiasz János. A szintén megjutalmazott Horváth József bárónak okmánya és érme kézbesítés végett az eperjesi polgármesteri hivatalnak küldetik. — Az ipari szakoktatás terjesztése érdekében alakult egyesületnek, belügyminiszteri rendelethez képest, lehető támogatása iránt — kijelentésem, mikép a város ez ügynek anyagilag és szellemileg leendő gyámolítását erkölcsi kötelességének tartja, — kimondatott, mikép e támogatás tüzetesen akkor fog megállapítani, amikor az egyesület ezirányban direct kérelemmel fog a városi hatósághoz fordulni. — A katonai laktanyai kintinra vonatkozó árverés eredménye azon pótlással, hogy a város jogosítva leend a bérletet lejártá előtt is 6 havi felmondás mellett megszüntetni, helybenhagyatott. — Az éjjeli tisztítás és gyepmesterség kibérlése dolgában a városi tanács utasított, hogy a Kruppállal önálló szerződést egy évre hosszabbítsa meg, s intézkedjék, hogy jövő évi jan. 1-től az éjjeli tisztítás s gyepmesterség együttesen kiadható legyen; utasított a gazdasági bizottmány is, hogy az éjjeli tisztításra nézve kötelező szabályrendeletet készítsen s azt mielőbb a hatóság elé terjeszse. — A vasuti áruszállományok megvámolása iránti javaslat a gazdasági bizottmányhoz intézendő azon utasítással döntetett el ezuttal, hogy a bizottság a főkapitány közbejöttével a közevet- és bidvám-szabályzat megváltoztatására nézve javaslatot terjeszzen el s az alkalommal e vámolási indítványt is kellő figyelemre méltassák. — A rendőri tervezet végrehajtása tárgyában fölvasott azon tanácsi jelentés, mely szerént Szmerkovszky István az áruszékhez előadónak, Willnotter Henrik a számvézőséhez osztattak be, a feles számú rendőrök elbocsáttattak, a tisztasági felügyelői állomás apr. 1. felmondatot s Dzubay István kilend-biztos febr. 1-ével szolgálatából elbocsáttatott, helyeslőleg tudomásul vétetett, a tanács pedig utasított, hogy az utcai tisztítás kibérlésére nézve az árverési feltételeket még e hó folytán terjeszse a közgyűlés elé s intézkedjék, hogy az árverés apr. 1. előtt okvetlenül tartható legyen. — Podhorszky Károly nyugdíjaztatására nézve a nyugdíj-bizottmány a nyugdíj-összeg szabályszzerű megállapítása- és kiutalványozására utasított. — Kuszka Károly folyamod-

ványa, melyben magát a tisztasági felügyelői állás megszüntetése folytán más valamely állomásra alkalmaztatni kéri, a jogügyi bizottsághoz lón utalva azon megtagyással, hogy minden körülmény tekintete vételével mielőbb jelentést terjeszsen a ház elé. — Stasz Mátyás özvegyének a nyugdíj-bizottság és a tanács részéről, néhai férje fizetésének egy harmada- vagyis 120 frttal való ellátása, tudomásul vétetett. — A nyugdíjügyi bizottság és a tanács azon eljárása, hogy Gebler Ferenc, nyugdíjaztatásáért folyamodott hitelemzőnek 20 évi szolgálatá után évi 700 frt fizetése és fejáradosága 4, vagyis 404 frt nyugdíj utalványoztatni, tudomásul vétetett. — Hauszer Antal sörházi bérnök a bérleti összegből a sörházbeli magtár használhatatlansága miatt 75 frt. Belyus István, a csermelyi középmalom bérnökének pedig, mint hogy a kérdéses malom egy része bedőlött, a tanács véleménye folytán 133 forint 33 krnyi bérleondés adatik. Ezzel kapcsolatban elfogadtattott Svarec Vince azon indítványa, hogy a 20-as bizottság utasítsák, miszerint a gazdaszát és erdő-kezelésre vonatkozó javaslatát a legközelebbi közgyűlésre okvetlenül terjeszse elé. — Braun Lajos bárónak a Klobusiczky-utca megnyitása körül kifejtett tevékenységére vonatkozólag a tényálladék: kinek megbízása folytán járt legyen ő el s minő természetű vala az általa teljesített munka, kiderítve nem lévén, a díjazása iránti kérvény kiegészítés és tüzetes indoklás végett a tanácshoz visszautasították. — A dohánygyári igazgatóság átirata folytán a jogügyi bizottság utasították, mikép a dohánygyári telephez csatolt köztér átadása iránti különben jóváhagyott szerződést azon módosítással, miszerint az e szerződésből származó keresetekre nézve az illetékesség a pesti pénzügyi igazgatóság székhelyén levő járásbíroságot illesse, — szabályszerűen kiállítsa, aztán a dohánygyári igazgatósághoz áttegye. — Az állandó gazdasági bizottmány jelentése folytán, melylyel az a kémenysepresnek a város területén leendő gyakorlatáról készített szabályrendelet tervezetét bemutatja, ennek — tekintettel a szabad iparra s arra, hogy a szabályrendelet ccsak a rendőri felügyeletre vonatkozzék. — újból való átdolgozására a főkapitány, Saád Lajos elnökle alatt, dr. Weizenbreyer Fr., Krusóczky J., Svarec V., Kukuvszky L., Czitó S. és Holländer L. közgyűlési tagokból alakított nagyobb bizottmány kiküldése határozott. — Az ideiglenesen betöltött irnoki állomások miniszteri rendelet folytán végleg leendő betöltésére pályázat rendelkezett, s eszközzése a tanácsra bízott. — A kapitány utasították, hogy a Spielmann Károly s érdektársai által a regale-bérlők, a kapitány s a tanács ellen a szeszárulásra nézve intézett felfolyamodvány ügyében ő hozzon, mint elsőfoku iparhatóság, határozatot. — A szeszárulás megcsönkítésének megakadályozására készített tanácsai javaslat elfogadtatván, kimondották, hogy miniszteri rendelet folytán szeszt kicsiben csak azon kereskedők árulhatnak, kik a városi hatóság-mint regale-tulajdonostól arra különös engedélyt nyertek s kiknek könyveik a törvényeknek megfelelők. A főkapitány ez okból a könyvek megvizs-

gálására utasított. — A kir. törvényszéknek Szerényi Ede ügyében hozott végzése, mely szerint ő tényálladék hiányából fölmentett, a belügyérhez fölterjesztetni határozottatott.

V e g y e s e k .

— Hivatalos. A kassai m. kir. pénzügy-igazgatóság Dluhoss Károly II. osztályu pénzügyi fogalmazót I. osztályu pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

— Hymen. Horváth Lajos, községi néptanító, egyetemesind fogymn. törnatanító, m. szombaton tartotta esküvőjét Hoffler Mária kisaszszonyuyal, ugyancsak a kassai tanító-testület egyik kiváló tagjával. Az esketési szertartást ft. Benedek Ferenc, fogymn. igazgató végezte.

— Képviselőjelöltekül emlegetik a nagy-idaí választókörletben: Dióssy János, szépsi-i kir. járásbíró s Ferdinandy István, kassajárási szolgabíró.

— Az ujoncozás ez időszerezt a gönci járásban foly. A kassai és füzéri járásban már be van végezve, oly formán, hogy a kassai mintegy 49 emberrel maradt adós. A nép annyira elsatnyult.

— A korcsolyázó-egylet m. vasárnapon versenyfutással egybekötött ünnepélyt rendezett. Az első futásnál Jásjai és Takács urak tunktek ki. A díjat Takács, 34. gyalog sorozdóbeli hadnagy úr nyerte el. Következett a hölgyek versenye. Alapfői E. és Petráz G. úrhölgyek egy időben érték el a célt, ugyanazért kettőjük közt új futás határozottatott, amikor aztán Petráz kisasszony győzött. Az akadály-versenyben ismét Takács úr lett a nyertes.

— A kassai jog és államtudományi kar polgárai által f. é. január 20-kán rendezett táncvigalom alkalmával a helybeli jogász-segély-egylet javára következő jótékonycélú felhívzésekét vetünk:

1) ifj. Keczer Miklós úr 8 frt. 2) gr. Klobusiczkyné ő méltósága 5 frt. 3) özv. Kelezné ő nagysága 5 frt. 4) dr. Rössler tanár úr 5 frt. 5) dr. Brenesán tanár úr 3 frt. 6) dr. Szele tanár úr 3 frt. 7) Eckerdt János úr 3 frt. 8) Vályi Márton úr 3 frt. 9) P. E. 3 frt. 10) Hammersberg Dező úr 3 frt. 11) Fabján János úr 3 frt. 12) Némethy Gábor úr 3 frt. 13) Ketzler N. úr 1 frt. 14) Károly György Hugó úr személyjegyre 1 drb. aranyt fizetett, tehát az egylet javára 3 frt 20 kr. Összesen tehát 55 frt 20 kr.

Fogadják a jótékonycélú eme nemeslelkű barátai a jogász-segély-egylet nevében nyilvánított szívbéli köszönetünket.

Melyek után kötelességemnek érzem az „A. k.-közöny“ mult számaiban, szerkesztője hibás tudomása következtében, létrejött adatoknak megcáfolását, mivel a bálí deficitet sem a rendezőség még kevésbé pedig a segély-egylet pénztára, hanem a jogász-testület aránylagos kivétel után fizette ki.

Böszörményi Sándor s. a. titkár.

— A főreáltanodában f. hó 11. csütörtökön, esti 5 $\frac{1}{2}$ órakor dr. Lúcz Ignác tart nyilvános előadást. — Tárgy: villamos tünemények; különösen a megosztási villamgép; a légkörü villamosság, s a villámhárítók. Esetleg a galvanizmus.

kozást szerezni, a szív nemesítését előmozdítani és csak azután az észnek is némi táplálékot nyujtan. Tartalomra nézve a komoly és vidám, a magasztos és köznapi gyakoribb váltakozását sürgeté, alkí tekintetben mind az előadást, mind a versmértéket illetőleg a költői szabadságnak tágasb tért vitatott.

A diadaliv, mely alatt az új irány bevonulását tartá Franciaországba, Chateaubriand „Le génie du Christianisme“ című műve volt; a másik lépést Necker bankár és minister szelleműs leánya, Staël asszony, Schlegel Vilmos német romantikusnak barátja, tette „De l'Allemagne“ című ismert művével, melyet Weimarban és Berlinben való hosszabb tartózkodása érlelt meg, s melyben különösen a német szellemre s irodalomra nézve uralkodó előítéleteket visszavetni igyekszik, miáltal azok méltánylását Franciaországban jelentékenyen előmozdítja.

Az új eszme hova-tovább nagyobb hódításokat tett, míg végre Hugo Victor-s Dumas Sándorban imponáló képviselőkre talált. A klasszikus, élükön Jouy, boszankodásukban e vívmányok fölött, utolsó kísérletre szánták el magukat, s kérvényt nyujtottak be X. Károlyhoz a „genre classique“ fentartásáért, legalább a Théâtre francaisban, melylyel azonban kudarcot vallottak s magának az ügynek, melyért buzogtak, hitelét gyanússá tevék.

Néhány évtized, — s az az iskola termékei az egész művelt világot beszárnyalták. A régi irány követői közül alig néhánynak sikerült nevét a feledtetés homályától megórizni. Rouget de Lisle emléke csakis a világhírű Marseillaise miatt fog fennmaradni; Etienne de Jouy darabjait pedig egyedül Cherubini, Rossini és Spontini

— A főreáltanodai önképző-egylet febr. 2. Est-órás-ünnepélye alkalmából szívesen rójuk le az elismerés adóját mind az intézet előjáróság, mind a törekvő ifjuság irányában. Ismét kiderült, hogy nincs igazuk, akik az ily „önképző-kör“-i működésről csak úgy félvállról szoktak beszélni, s hogy nagyon is tudta Kis János. mit tesz, mikor a soprni „magyar társaság“-ot alapítja.

— Baleset. Egy fiatal úri nő m. csütörtökön a fehértután áthaladtában elsiklott és karját törte. — Ez ugyan nem az első ilyenű eset az időn, de ép annál fogva merészkedünk kérdeni: egy pár nyomorult marok fűrészpör vagy hamu hát csakugyan nem kerül Kassán? s nincs, aki rá szorítsa a háziurakat, hogy tegyék kötelességüket?

— Vettük a M. Tud. Akademia által közelebb megindítandó, és általános érdekű irodalmi és tudományos munkáktérjesztésére hivatott, könyvkiadó vállalat programját. A részletekre nézve jövő számunk „irodalmi“ rovatára utaljuk a szives olvasót; — ehelyütt még csak azt jegyezvén meg, miszerint lapunk a legnagyobb készséggel ajúlkozik megren delések átvételére.

— Se non è vero è ben trovato. Gyertyszantelő napján a katonát őrállni rendelék. Katonánk tudtul adja kedvesének, hogy a sor esti nyolc órára kerül rá, hozzon majd neki a „post“-ra egy kis szív-erősítőt. Dictum, factum, a leány ugy eszeledett. Elfogyasztották a brandyt s ime a harsfí azon vette magát észre, hogy bizony még több is megjárna. Fölszólítja a leányt: álljon be a „faköpnöyegbe“! — Ő meg befordult egy kis italra a kámba. Ott az elégnél többet találván bevenni a jóból, elműmorosodott, elszunynyadt. Jött az őrvalás ideje. A bajtársak látják a szoknyás katonát. Titkolni a dolgot nem lehetett. Kénytelen volt hűségessen elmondani mindent és — csakugyan, a kámbában rá akadtak a Morpheus karjaiban álmadozó harsfira. A szíverősítő ugy látszik nagyon „erős“ volt. Emberünket leverte lábáról.

— A helybeli dohánygyár mintegy 16 éves nyúlomkása, A. D. (kinek anyját 1864. gyermekgyilkosság miatt három évi börtönrre ítélték), egyik társánál lakott. Hogyan, hogyan sem, a szállásadó nő elszedte minden keresményét, de azért csak a kellő ruhazattal sem látta el őt. Az utolsó vásár alkalmával ujjalag kérte a lány, vegyen neki egy kendőt, s midőn e kérését sem teljesítette, a boldogtalan a felső-malomnál a Hernádba ugrott, s kétségkívül ott leli sírját, ha Grech Sándor nevű molnáregény bator szívvvel utána nem ugrik s nem sikerül kiszabadítania. — Lelje jutalmát a derek életmentő öntudatában, s járuljon ahhoz polgártársai elismerése!

— „Egyetemi Híradó“ című ifjusági szaklap indul meg marc. 1-vel Naszluhácz Odón ügyvédjelölt szerkesztése mellett Budapesten.

— Nyitran is meg akar valami indulni „Der Lumpensammler“ c. alatt. Előfizetési fölhívásában össze-visszadarál mindenfélét. „In unserem Vaterlande“ (?) — mondja, s aztán beszél „betyár“-okról, „zsvivány“-okról; neki meg s leckét tart a

T Á R C A .

A Lorette-dramák („A kameliás hölgy“, „Fernande“ stb.) a francia irodalomban.

Mióta a franciák az angol s német irodalommal behatóbban foglalkozni, és Shakespeare s Byron, Scott s Moore, Goethe és Schiller műveit alaposabban tanulmányozni kezdtek, az Aristoteles féltreértésén alapuló Corneille s Racine-féle classicismus canonicus érvénye iránt támadt kételey is mindinkább erősödött. Valamint az állami és socialis téren a forradalom a hagyományos intézmények és szokások bilincseit szétzúzta, az irodalom terén is harc keletkezett az ő-és ujkori felfogás közt a művészet lényét s törvényeit illetőleg, harc fejlődött ki egyrészt a szigorú műtész Boileau (Art poétique) zászlaja alatt küzdő classicismus, másrészt az irodalom terén is a szabadságot proclamáló romanticismus között. Az a muzsát továbbra is a XIV. Lajos korabeli fezeses illemtan békoiba verve óhajtott látni; a költészet lényegét nem a mélyebb, magvasabb tartalomban és a valóság eszményítésében, hanem csak a szingazdag, szemkápráztató előadási díszben s a verstan szabályainak pedans megtartásában keresve, a szintköltészet nézve pedig még mindig az u. n. les trois unités, a hely, idő és cselekmény egységét hirdetve annak alaptörvényeül. Az új irány kétségkívül sok tekintetben helyesebben ítél a költészet feladatáról; ellenszennvel fordulva el a classicus költészet plasztikai, de miként a szobor, hideg nagyszerűségétől, a költészetet a képzélet és kedély forrására akarta visszavezetni, melynek feladata első sorban bájos képeivel kellemes szóra-

zeneje tartja fon az utókor számára. Ellenben Beranger a „roi de chansons (a dalok királya)“, Lamartine a „meditations poetiques (költői elmélkedések)“ főnkelt szellemű s mély érzelű költőjének, Hugo Victor a „les orientales“, „Hernani, Lucrezia Borgia“ stb. szerzőjének, nem különben George Sand, sőt Dumas Sándor emléke s érdemei biztosítják az idők viharai ellen.

Azonban, sajnos, a romantikus iskola nem valamennyi tagjának sikerült azon eszményi magaslatra emelkednie, melyen egy Hugo és Lamartine költészet lebeg, s a józan mérséklet határai közt maradnia? Sokan közülök álutakra tévedtek, s a másik szélsőségre, a teljes elvadulás, a szörnyű és természetellenes felhalmozásnak hibájába estek, a mely nem kevésbé volt kártékony a költészet fejlődésére, mint a kiszorított mesterkélt classicismus.

Az ellentétek kibekítését s a kettő egyesítését tűzte ki feladatául néhány nem közönséges tehetség, jelesen Ponsard, ki „Lucrece“ című szomorujátéka által ép ugy, mint előbb Hugo „Hernani“-ja által az új iskolának feje lett, mely eltvrtátsító „l'école du bon sens“ nevet nyert. A Lucretia mellett különösen a nálunk is ez időn folytán adott „Le lion amoureux (a szerelmes oroszlán)“ és „Galilei“-je jutottak európai hírré. Hasonló sikert aratott ez iskola másik jelentékenyebb képviselője Augier Emil, kinek több dramája, jelesen „Le fils de Giboyer“, „Gabrielle“, mindenképpől pedig a Scribe-bel együtt írt: „Adrienne Lecouvreur“ a mi szinpadunkon is köztetszésben részesült.

(Vége következik.)

sajtónak, törvényhozásnak, tanástermeknek stb. s kijelenti, hogy hiszen majd mossa ő minden-
kinek „szennyes leplét.” megbeszéli ő. mint bän-
nak nálunk a fonálló törvényekkel és megbélyegzi
mindazt, ami a közügyre káros. És a bántalma-
zokat és a gyöngéket és a „letiprottak” az ő vé-
denecsei! Szép, szép, csak azt ne mondaná „in
serem Vaterlande”: mert ez — márt. i. a miénk!
— ugyan nem szorult a sógor-civilizátor „aug-
burgi néni”-szerű jóakarata! Hogy legyen e
jeles zsurnál bölesödala a — requiescat!

— A kassai kir. törvényszék 1874.
évi ügyforgalma. III. (Vége.) A telek osztály
érték-forgalma. 1. Birtokváltozás: a) élők
közti szerződések által 871,743 frt. 30 kr.; b)
végrehajtás által 175,978 frt. 51 $\frac{1}{2}$ kr.; c) halál-
eset következtében 104,925 frt. 7 kr., összesen
1.152,646 frt. 88 $\frac{1}{2}$ kr. — 2. A terhek keletke-
zése: a) élők közötti szerződések bekebelezése —
1.188.903 frt. 94 kr.; b) igazolt előjegyzés —
9,107 frt. 4 kr.; c) végrehajtás utáni bekebelezés —
214,961 frt. 51 kr.; d) hagyatéki átszolgáltatás
által 8,973 frt., összesen 1.421,945 frt. 49 kr. —
3. Terhektől felszabadulás 430,466 frt. 63 $\frac{1}{2}$ kr.

— A kassai kir. jársbiróság ki-
mutatása a bűnvádi ügyekről s azok
elintézése módjáról. Az 1874. évbéli ügy-
forgalom: Bűnvádi vizsgálat: a mult évről
folyamatban maradt: 18, a folyó évben érkezett
69, lett összesen 87: a f. évben elintéztetett 67;
a f. évről folyamatban maradt 20. Kihágási
ügy: a m. évről folyamatban maradt 141, a f.
évben érkezett 226, lett összesen 369; a f. évben
befejeztetett a vizsgálat megszüntetése által 85,
ítélet által 236: a f. évről folyamatban maradt 49.
Folyó ügy: a m. évről folyamatban maradt —;
a f. évben érkezett 935, lett összesen 935: a f.
évben elintéztetett 911, a f. évről folyamatban
maradt 24. Főlebbviteli ügy: felterjesztetett
28, leérkezett jogérvényesen helybenhagyó 19,
megmúto 4, feloldó 2.

— Az Adler-féle bolt kirakatát K. J. nevű
egyen közelebb föltörte és cipóket requirált. Az
„ebül gyűlt szerdek”-en aztán a Tábor egyik koresmá-
jában akart túlnadni, amiben azonban őt az éjjeli
őrjárat elég jókor megakadályozta.

— Ungvártt meg ékszerész-boltot törtek
föl ismeretlen tettesek az e hó 4. és 5. közi éjen.
Az eltolvajlott ékszerek értékét 4000 frtra teszik.

— Az ungvári dalegyet közelebb
érte meg fonállása tizedik évét.

— Szikszón M. B. ügyvéd pincéjét e hó
2. föltörték, s egy átalag bort elvittek, két átalag
aszubort pedig kieresztettek. A tettesek még nem
kerültek kézre, de — mint halljuk — szikszaiakra
van a gyanu, kiket boszú vitt e borköztözlésre.

— Gömör megyei gazdasági egye-
sület alakult Rimaszombatban.

Egyletek és Társulatok.

E hó 2. tartotta a helybeli ügyvéd-
egylet évi rendes nagy-gyűlését.

Egyleti elnökünk, Juhász Mihály, megnyitván
az ülést, kiemelte, hogy első sorban a lefolyt év-

ről szóló jelentés képezhetvén az ülés tárgyát,
örömmel és megnyugvással szerencsés jelezni, mi-
szertént az egylet a m. évben folytonosan műkö-
dött s tervekénységét az egyleti élet csaknem min-
den ágára kiterjesztette. Jelentésében hangsúlyozta,
hogy az egylet különböző ügyekről tanácskozott.
Főlrnt a végrehajtói intézmény módosítása, az ügy-
védi kamarák szervezése s a kassai bíróság szem-
élyzetének szaporítása ügyében. Tanulmányozás
és véleményezés céljából kiküldött kebeléből egyes
bizottmányokat. Így a hagyatéki eljárásról szóló
törvény módosítására s a büntetési törvénykönyvi
javaslata vonatkozólag. Az utóbb jelzett küldött-
ség még javában dolgozik s jelentését elé nem
terjesztette. A helybeli bíróságok körében elő-
forduló visszasságok iránt kiküldött bizottmány sem
adta még be eljárása eredményéről a jelentést. —
A m. évi egyleti működés körvonalazása mellett
előnkünk kiemelte egyuttal, hogy az egylet műkö-
dését több tekintetben siker is koronázta. — Meg-
említettette azt is, mikép — bár egyletünk tagjai-
nak száma a mult évek arányához képest apadt,
mennyiben az egylet 1874-re csak 40 tagot szá-
míthat, s hogy bár dijhátralékok dolgában az egylet
230 forintot leirni kényszerült, — pénztárunk
mégis igen jó lábon áll, mert az a lefolyt év vé-
gével 630 frttal növekedett s 514 forintnyi maradt-
ványnyal lön lezárva egyleti pénztárunk részéről.

E jelentést a közgyűlés öröndetes tudomásul
vette s bizalma jelölül az elnököt szívélyesen meg-
eljenzte.

Ugyszintén tudomásul vétetet a számvizsgáló
bizottmány jelentése is, minek képesben a pénz-
tárnoknak, Demeter Titusznak, buzgó s egylet-
ünk érdekében kitüntetett eljárásáért köszönet
nyilvánított, s ő minden felelőség alól fölmen-
tetni határozatott. Állásától való végleges fölmen-
tetése iránt beterjesztett kérelme elnapoltatott, —
arról a közgyűlés határozni csak a tisztviselők vá-
lasztása alkalmával óhajtván.

Egyes hátralékos tagok illetménye iránt a
leírás vagy beszédés módzataira nézve intéz-
kedni továbbra is az egyleti választmányra bízott.

A választmány véleményét, hogy az egyleti
segélyalap a m. évi összes bevételnek ne csupán
5%-ával, hanem kerekszám 64 frttal gyarapítsas-
sék, s így ez alap 700 forintra keressék ki, a
közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A f. évi költségvetésre nézve — miután egyleti
előnkünk a választmányok e részben elfoglalt
azon álláspontját jelezte, melynél fogva — ha az
ügyvédi kamarák létrejönnek, melyek mindenféle
már is alakulófélben vannak, s magukba fogják
ölelni mindazon teendőket, amelyek eddig az egyleti
előnk voltak. — egyletünk további fonállása kimon-
datni hihetőleg nem fog, minél fogva a választmány
nem is intézkedett az ez évi tagsági díjak besze-
dése fölél, a költségvetést mindazáltal egy fél-
évre megtette olyképen, hogy csak a kiadási tétel-
eket állapította meg, melyeknek fódözésére ele-
gendő pénztári alap van, — a közgyűlés abban
állapodott meg, hogy a választmány jogosítva le-
gyen intézkedni a m. évi költségvetés határain belül.

hogy keblem túlradó érzelmeit kiönthessem.
Gyakran kárhözotán magamat, hogy megrablom
az időt és talán jobb lenne fegyvertöltve szolgálni
a hazát, most te bebizonyítod előttem, hogy valódi
hazafiai kötelességet teljesíték költői hivatásom
által: most te megmutatod, hogy nem csak kard-
dal lehet használni a nemzetnek, de tollal is, mely
fűdösebb és áldásosabb hatású, mert fegyverem
ha szétúti is az ellenséget, mégis embert öl s
magyar pártot sújt; s talán e szent hangok, az
Istenhez emelkedő zsolozsmák, kiengesztelik a dúló
pártokat s egyesítik a szétzilált erőket s a költé-
szet zászlaja alatt a sok viszálytól marcangolt
nemzet testvérrei szeretettel ölelkezni fog! Oh, e
tudat hatványozza terékénységem és elmém ruga-
nyosságát, és én esküszöm neked, dicső agg lan-
tosom, emeljen, vagy sujtson a sors keze, várjon
rám fejedelmi bíbor, vagy rabszolgaság, dobjon a
tenger gályáira, vagy a nubiai pusztákra: e föl-
szentelt lant, mint vizsgáltól angyal és második
én-em, mindenütt velem leszen.

— És én megáldalak érte a jelen s jövő kor-
szakok nevében, és áldom a gondviselést, hogy sike-
rült neked faluról-falura vándorolva, közzötveket
elszórnom a hazaszeretet s lelkesedés magvait,
melyek érett gyümölcseit csak a leendő nemzedé-
kek szedik majd: és boldog vagyok, mert látták
szemeim korom legnagyobb lantosát, — ki az Iste-
néhez szálló zarandok-aggastán kezébe tette le
az esküt, hogy az élet minden viszontagsága között,
vesse bár vezegze az Alpesek csúcsára, vagy az
Oceán szelére, mindig magyar költő maradj: vilá-
gító faklyája e sötét zivatáros századnak, vezére
és fejedelme az irodalom szétszórt apostolainak,
és hogy az égi légtökkel megörzi nyelvünket, az
ural-altaji nyelvcsalád gyöngyét, a végpusztulástól.

Egyleti tisztviselőink s a választmány meg-
választatása az egylet fonállásának kérdésével elvá-
laszthatlan összefüggésben állván, kimondatott,
hogy maradjon minden in statu quo, az elnök
hírvon egybe melőbb a lét vagy nem lét fölött
határozandó közgyűlést, a választmány pedig ké-
szítsen javaslatot az iránt: mi történjék a meg-
lehetősszerűen lassuzegre rugó (1700 frton fölül) egyleti
vagyonnal.

Irodalom.

(Vége.)

A derék vállalat f. é. január elejétől kezdve
nagyobb és szebb alakban s bővebb tartalommal
lát világot. Az ufolyam I. füzete is így jelent már
meg következő érdekes tartalommal:

Legutóbb költőnk és a közönség: irodalmi irányai-
k Szna Tamástól. A királyok ellen; Petőfi Sándor forradalmi
költeménye. Megvan-e már a csizma, János? elbeszélés
Abonyi Lajosról. Ajtósi Antal és családja; művészettörténeti
adatok Zsilinszky Mihályról, a rézmetszés magyarszarmazás
nagyírú feltalálójának, Dürer Albertnek történetéhez. A mult;
költemény Kudródi Sandortól. Egből a földre; be-
szély P. Szathmáry Karolytól. Nemzeti-színházi szemle a
„Kornelia” és „Kineskeresők” új drámai termékekről. A
nők szépségeti képzéséről; társadalmi irányai; Karoly Gy.
Hugótól. Kedélyes tárcsa „A vezétes tárcsacikk” címen Tan-
kredtől (Kvassai Ede). Szemle a képművészeti társulat
kiállításáról. S végül mellettek gyanant Márki Sándor
„Irodalmi értesítő” című hasznos kis közlönye az egy hónap
alatt megjelent irodalmi művekről.

Ez a füzet az előbbiekhöz képest fokozatos
haladást jelez. A sajtó ismét elismeréssel fogadta.
A jóakarató észrevételeket mi is osztjuk. Ilyen
először az, hogy azok a csinos képek, melyek ezután
a füzeteket díszíteni fogják, amennyire lehet,
a szöveg valamely részletével összefüggésben áll-
janak. Másodsor, hogy az oly költemény-erélekly
melyek nem a költészet tisztá s nyugodt tengeré-
nek gyöngyét, hanem a politika izgalmainak köl-
tészett nélküli lázas kitörései, inkább az olyan
közölynyökben adassanak ki, melyek a történelmi
s irodalmi adalékokat gyűjtik s a tudomány szá-
mára megörzik. Az „Othon” nincs egészen szak-
közönség számára szerkesztve, s így az ily közle-
mények még akkor is sok esetben elvésztek
hatásukat, ha oly világos és helyesen indokolt
kommentárral vannak is kíserve, mint a m. é.
első füzet hat darab Petőfi-féle forradalmi költe-
ménye.

Még egy harmadik észrevételünk is van.
Nemzeti színeszetünk Aradon, Debrecenben, Győ-
rött, Kassán, kolozsvárt, Miskolcon, Pécsen,
Szabadkán, Szegeden, Székes-Fehérvárt, Temes-
váron állandó csarnokokkal dícseszkik, melyekben
a téli s nyári időszak alatt rendezett társulati
működnek, sokszor hamarabb hozva színre az új
termékeket, mint a központ. Mi azt hisszük, hogy
nemzeti színűgyünk jóirányú fejlődésére s a köz-
önség izlésének nemesítésére a legjobb batást
gyakorolná, ha az említett városok egyikének-
máskának szini életéről vagy külön-külön, vagy
összetesen adnának a központ időszakos füzetét
oly beható s tárgyilagos szemléket, mint a nem-
zeti színházról. Aztán a társadalmi s egyleti élet
nyilvánulatai is érdemelnek egy kis figyelmet.

Balassa elérékenyedve csókolta meg az öre-
get; leszedte utitáskáját, török keveretét ülteté,
üditő étkekről és italokról gondoskodott, hogy
Tinódy e fényes palotában nehány óráig az oly
sokat nélkülözött kényelmet élvezhesse.

— Most tovább, — szölet Tinódy — a nagy
költői családnak többi testvérreit is fel kell még
keresnem és serkentenem a nehéz munkára. Rövid
már életem, csak kell végezmem, hogy befejezzem
küldetésemet.

— Edes bátyám, maradj csak reggel! Oly
jól fog esni a nyugalom: 70 év nyomja vállaidat,
s kimerit e szakadatlan bujdosás.

— Epen azért, mert 70 éves vagyok, sietni
kell, ki tudja megérem-e a holnapit napot? Lesz
majd idő a sirban pihenni. Isten veled! ne feledd
tanácsaimat; ime itt táskámban kedves emlékek
hozak; Eger hős női küldik számodra, elismerések,
halálok és tiszteletök jelölül.

A küldeményt ezüst borostyán-koszoru volt.
a velencei ékszerészet műremeke. Levelén Balassa
költeményeinek címei voltak bevésvé. A gyönyörű
korszort gyöngy-, rubin- és smaragdeat füzte össze,
melynek szelén e fölirat ragyogott: b. Balassa
Bálintnak, a legelső magyar lantosnak, hódolatuk
jelölül az egri nők 1371.

— Az egri hős nők, a felséges isteni lények
megkoronáznak engem, — kiáltott hérvél Balassa.
— Oh! ez legrágabb jutalma költői munkássá-
gomnak. Már nem emberek, de angyalok dícsöitnek,
s már itt a földön, e balandó hazában érzem a
halhatatlanság és üdvözülés fényesillagát homlokom
körül világítani.

Ez volt Balassa vilharos életének legboldogabb
pillanata.

(Folytatás következik.)

Balassa Bálint.

— Irodalomtörténeti elbeszélés. —

(Folytatás.)

— Sebestyén, kedves bátyám, szereteted
elkényszerít, hízegésem kevélyül tesz: pedig te a
hős elbeszélő költemények írója vagy, míg én, a
szerény lantos, a szív titkos érzelmeit éneklek. A
te dalod egy országnak szól, tengert rejtesz kebled-
ben. milliók szenvedéseit tolmácsolod, míg én egy
könyveseprről, egy hervadt virágról ábrándozom,
melyet csak pár érző szív érthet meg.

— Hígyj nekem Bálint, te vagy a jelenkor
legnagyobb költője; — míg az én dőcögős „vala-
rimekkel végződő elbeszéléseim legfőbből történeti
becseselel fognak birni: a te művészi szép nyelvvel
példányképe lesz a jövő századok költőinek, tanul-
mányozni fogják mesterműveidet, mint a csin, izlés,
zengzetesség kiapadhatlan forrását. Te többet tes-
szesz, mint Zrínyi, Szondy és Dobó vítezsége tett;
te nem a várfalakát, a magyar hírnevét és becsü-
letét, te magát a magyar nyelvet mented meg az
enyészettől, mert a nyelv lelke a nemzet-
nek; elvesztheti földjét, várát, egységét, szabad-
ságát és vagyonát, de ha nyelvet és nemze-
tiségét megörizted, megmentettél
mindent. Az elvesztetteket lassankint visszavir-
hatod; de ha nyelve elenyészett, a latin,
német, szláv, török nyelvek babelében feloszlik,
mint a finom virágillat a légtengerben, akkor
nincs többé feltámadás, újaszületés, új élet,
de örök halál s örök semmisülés vár a magyarrá.

— Tinódy! — kiáltá meghatottan Balassa,
— minő új eszmékkel világítod meg lelkemet! En
eddig irtam élvezetből, szórakozásból és ibletből,

Magyarország nemcsak a fővárosból áll; az olvasó-közönség zöme a vidékre esik minden irodalmi vállalatnál. Tartsuk szem előtt ezek provinciális kultur- s egyéb érdekeit is. A kivétel nem épen lehetetlen. Csak egy kis körültekintés és nem maradnak télenül a segítő kezek.

Az ismertetésünk alatt álló vállalat kiadója semmi fáradságot sem kímél, hogy kiállításra minél fényesebb legyen. A szerkesztő maga mindent elkövet, hogy minél magasabb közleményeket adjon. Bizvást elmondhatni, amit a róla irt ismertetések kimondtak, hogy számrol számra jobb. Minden esetre van olyan, amilyen a mai irodalmi viszonyok között tisztességes helyet követelhet magának. S mégis akadt a napi sajtónak egy új szülőtte, a „Nemzeti Hírlap,” melynek újdondásza jónak látta épen a januári számmal szemben azt irni a vezetésére bizott rovatban, hogy az „Otthon”-on csak az látszik meg, hogy a papir türelmes és hogy mennyi „éretlen ifjú” foglalkozik az irodalommal. Miután az „Otthon” mind a 48 rendes dolgozó-társának neve az egyes füzetek borítékain olvasható, akik csak kezökbe vették is egyik-másik számát, általánosan megbotránkoztak e könnyelmű... vagy bárminek, csak igazságosnak s illemesnek nem nevezhető nyilatkozaton. Az „Otthon” szerkesztője pedig, nem annyira a saját maga és dolgozóitársai érdekében, kik illetékesebb fórumok előtt adták már több ízben tényleges jelét irodalmi értékök- s érettségöknek, mint inkább a megsértett irodalmi becsületesség s illem nevében éles hangon... vágta vissza — a címet. Behatólag, indokoltan, de tisztességes hangon bírálni s elítélni bárkit, bármit: mindenkinek jogában áll; de a személyes rokon- s ellenszenvek, vagy épen piszkos érdekek sugalmaira mondani ki csak úgy hevenyében a felületes preat-ot: megérdemli az általános megbélyegzést.

Még csak egyet.

E pártolásra méltó havi közlöny, finom velin papírra nyomva, igen elegans kiállításban havonként 7 ívvel Kókai Lajos könykereskedésében jelenik meg Budapesten. Hozzá küldendők (IV. Károly-utca, 24. sz.) bérmentve az előfizetési pénzek, egész évre 8, félévre 4 s negyedévre 2 frt. A könyvedébb, de mégis magas és nemes ízlésű irodalmat kedvelő, mindkét nemű olvasók családi vagy egyleti otthona meg kedvesebbé válik e nevrökön szives befogadásával. — Melegen ajánljuk.

Művészet.

— Az „Apollo” m. évi folyamata: (hogy minap tett ígértenek bevaltak) Bihar, Csernák, Lavotta, Ruzsitska és Svaštits legjobb szerzeményen kívül Abrányi Kornél pályanyertes esáadását, Büky pályanyertes keringőjét, Feigler Viktor négy hosszabb zenekölteményét és hivatalon sikerült tizenkét népdalátíratot, Allaga, Bakody, Bella, Czapik, Hölzl, Huber, Kapi, Liszt, Nyiznyai, Nagy, Sipos, Tiszta, Wachtel zeneszerzeményeit hozta. Kiki a legjobbbat nyújtja, és e gazdag gyűjtemény nem csak díszes külalakjával a legelegánsabb hazai zeneműkiadvány, hanem mindenkor helyt álló szellemi tartalmával is egyhangu dicséretet nyert még az igényeiben oly szigorú „Zenészet Lapok” rézéről is. A tánc muzsaja fülbemászó, tancra hívó dallamokkal gazdagon van képviselve. E téren kiváló sikerrel Büky működik. Kedves meglátásokat nyújtanak ezek az életrévaló darabok, s művészi kerekdedségük mellett — nos, gyöngéd figyelemmel vannak azon rözös újjasokk iránt is, melyek óriási fogásokkal, kereszttekkel s más efflele íjesztő bolmikkal nem állnak barátságos viszonyban a francia zeneszert könyved s génialis termékek: Petaud király udvara. Szász szü, Arany ebignon, Mamselle Angot, Hamlet, Mignon stb. kedvelt dalaikkal mind-mind bőven képviselék.

Bizonysá gazdag tartalom — ötven zeneszerzemény, jobbara nagyobb terjedelműek, 200 szűd lap — melyet a gyönyörű lipsei nyomtat meg inkább emel. Ily körülmények között a vasokos gyűjtemény ára (6 frt) csakugyan igen olcsó.

Színi szemle.

Jan. 31. „Pók és a szegedi menyecske.” Ismét Lukácsy muzsájának szűlőtte. Tervezéd és feldolgozás tekintetében talán sikerűltebb, mint a többi, ez idény alatt látott, darabja; de egyes mozzanataiban lélektanilag kevésbé indokolt, s a széj reményeket, melyekre az expositio jogosít, s kifej-

lödés legalább teljesen nem váltja be. Egyes alakjai különösen Kis Molnár Pál, Petykó és Kuruc Gida jól vannak jellemezve. Az előadást a sikerűltebbekhez számítjuk. A legkomikusabb alak Tihanyi volt; de egy észrevétel mégis kockázatunk. Tihanyit mind a közönség melegen kedveli, mind magunk igen tehetséges fiatal színésznek mondtuk őt. De épen ezért még nem forrta ki magát, s a hangos tetszésnyilatkozatok, melyekkel a közönség játékát jutalmazza, a siker űntadata, olykor a valódi komikum határain túl ragadják, s a hévmérő a legmagasabb hőmérsékrol a fagypontra száll alá. Valamint a fonségestől csak egy lépés van a néveltségig, egy a neveltség is csak egy hajszál választja el az izetlentől. Az önuralomban nyilatkozik a legnagyobb erő s a józan mérsékletben a legnagyobb művészet. Kötelességűnknek tartottuk ezt elmondani, miután oly színésztől, minő Tihanyi, jogosítva érezzük magunkat, minden tekintetben művészi alakítást várni. Tihanyi mellett Abonyit és a szerzőt emeljük ki.

Febr. 1. „A megváltás.” Rég sürgettük Fenillet e darabját, mely nálunk még csak egyszer adatott; pedig e mű az ujkori francia szűnirodalom egyik legkiválóbb terméke. A főszerepek benne rendkívül hálásak s az egész mély lélektani alapon mozog. Az előadás némi kívánnivalót hagyott, minek okát abban kell keresnünk, hogy egy némely szerep bizonyára új kezekben volt. Siposné és Abonyi szépen tüköztek vissza az alapeszmét, melyszerént a legnagyobb gyűlölet gyakran a legmélyebb szerelemből fakad. Lukácsy bozorkánymester volt comme il faut. Tihanyi méltósággal személyesítö a zárdafönököt. Megemlítjük még, hogy a hatás és káprázat emelésére az utolsó jelenetben más szűnpadokon holdvilágfényt, vagy a felkelő nap sugarait szokták a szerelmesekre vezetni.

Febr. 2. „Tündérfátyol,” regényes tündérvjáték, mely kellemes szórakozást nyújtott, különösen kedves benyomást tettek a hazai tájképek. Ballané szokott kellemmel táncolt.

Febr. 3. „A krakói barátok,” már a múlt évből ismert jeles szűnmű, melyben különösen Abonyinének bő alkalmá nyílik tebenségeit kifejteni. A közönség ismerve már kitűnő alakítását, meleg érdeklődéssel kísérte játékát. A várakozás dúsan lön megjutalmazva. Abonyiné szerfűlött kedves, elragadó jelenség volt. A nők kellemek s természetesen értelmök diadalát ünnepeleék benne. A többi szereplök is mind kielégítettek. Csak Pártényinéra van egy kis észrevételünk. Játékát mindig elég humorral fűszerezi; de megesik rajta, hogy elfelejt különbséget tenni a kőznap és ünnepek között, s izetlen tulzása csap át. Párbeszédre a gardiannal, a folytonos térdhajtások s keresztvetések a legemelygösebb valami, mit szűnpadon láttunk s a nem-tetszés hangosan nyilatkozott a közönségen. Kerűlnünk kell az oly esetlenségeket is, mint midőn az egyik herceg a másiknak mondja: „miért harapod hát bujdoszat?” s az Istenadta németjének egy szűlbajusza sincs.

Febr. 4. „Nemes és polgár,” a polgári urhatnamság túlterjeszkedéseit s a kiváltságaira büszke nemesség előlételeit keményen ostorozó gűnyor. A főszerepek legkiválóbb erőink által voltak betöltve. Temesváryt, mint mindig zajos tapokkal fogadták. Sajnos, hogy igazgatói teendő akadályozzák őt a gyakoribb fellépésben. Az előadásról csak dicséretet mondhatunk.

Febr. 5. „Deborah,” Mosenthal hatásos népdramája, mely érdekesítö tartalma, gyönyörű nyelvzete, különösen pedig a hősnő mesteri jellemzése miatt mindenűtt tetszéssel fogadtatt. Előadatasá nem tartozik a könnyű feladatok közé. Dicséretökre válik azért a szereplöknek, hogy azal derekasan megmérköztek. Siposné művésze egyaránt nyilatkozott a sajgó, elfojtott fájdalom gyöngéd szemrehányásaiban, mint a keleti hévvel telpezsdűlő szenvedély fékvesztett kitöréseiben. Jelenen a 3-ik felvonás monologia, majd a hűtlennel szöt párbeszédre látható megilletődést idézett elé.

Tihanyi, Abonyi, Lukácsy, Pártényiné és Balla átgondoltsággal s ügyekezettel játsztak.

Febr. 6. „A falu roszsza,” a kritika egyhangú nyilatkozata szerént egyik legeredetibb, legkitűnőbb szűnművünk. Mi is figyelmeztettük reá jó eleve a közönséget. Annyi poezis, oly egészséges néphumor, az érdekes jeleneteknek szakadatlan láncolata, fűszerezve öökszép népdalainkkal, a plasztikailag kidomborított alakok élethűsége: Tóth Ede e műve valóban magasabb ihlet szűlőtte. Aminő a darab, oly kitűnő volt az előadás. Tihanyi jutalomjátékul választá azt s a közönség bebizonnyítá, mennyire kegyeli őt. Dacára a bálnak telt ház és szűnni nem akaró taps. A bakter szerepe egyenesen számára van írva, s nézetűnk szerént a legkitűnőbb alakítás mindazok közt, melyeket tölle eddig láttunk. De kifogyhatlanok voluánk a dicséretben, ha a szereplököt sorra vennök. Zavarba jönnék, vajjon Lukácsyt, Szépet, Abonyit, Siposnét, Abonyinét vagy Rott Marit emeljük ki jobban. Az talán e darab legnagyobb előnye, hogy valamennyi szerep hálás, jelentékeny benne. De nem célzás nélkül hangsúlyozzuk, hogy Abonyiné, mint népszűnműnékesnő, hova-több jobban tesszik. Ez alkalommal is nyílt jelenetekben s ismételtelen kihívták.

Közgazdaság.

— A földmívelés-, ipar- s kereskedelmi miniszterium a kassai gazdasági tanintézetnél rendszerezített gazd. intézői állomásra pályázatot hirdet. Határidő: febr. 29.

— A tokaj-hegyaljai iparosok egyesűlete körleveleket küldött azért, melyekben hazafias hangon írja körül a hazai ipar emelése érdekében legközelebb álló teendőket. Mint az ipar előmozdításának egyik hathatos emelűjét mutatja be a fönnevezett egyesűletet és fölívja az ország iparosait és iparbaratait, hogy abba mint tagok belépni ne késlekedjenek. (Z.)

— Az ungvári takarékpénztári egylet f. évi február 15-én; a szepes-iglói takaré- és hitelintézet február 17-én; a tornai takarékpénztári részvenytársulat február 18-án; a s.-a.-ujhelyi népbank mint takarékpénztár ellenben február 21-én tartja rendes közgyűlést.

— A házi ipar fejlesztése tárgyában újabban örvendetes kezdeményezés történt. Mint a „P. N.” hallja, jagocsi Péterffy József több egylet megbízása folytán számos külföldi erőt nyert meg házi iparunk fejlesztése céljából. Így Pozsonyban leányok számára iparisoklat nyitnak, melynek élön nő-igazgató fog állani. kit Stuttgartból szerződtettek. Csallóközben a kosárfonás tanítására két bajor családót telepítenek. Zay-Ugrócon, főleg Zay Albert gr. áldozatkészsége követekztében, a műfaragás tanítására Rothweillerből szerződtettek egy szakértőt. Az illető külföldiek a szövetkezet egyletek segélye folytán ellátásban s évi 600 frtban részeshűlnék. Szerződéss szerént arra is kötelezték magukat, hogy két év mulva megtanulnak magyarul. — Kösorút az ily kezdeményeknek!

A bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdé érték- és váltó-folyama.

(Február 6.)

	frt	kr.
5% metalliques	70	90
5% nemzeti kölcsön	75	70
1860. államkölcsön	109	90
Bankrészvény	957	—
Hitelrészvény	219	—
London	111	15
Cs. k. arany	525	—
Ezűt	105	80

Bécsi huzás: 58, 51, 5, 13, 70.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: dr. Rössler István.

H I R D E T É S E K.

12-4

Hirdetmény.

Alulírott kassa-mislyei köz. alapítványi ker. kir. ügyesség részéről közhírré tétetik, hogy a kassai tápintézet tulajdonát tevő s a kassai 465. sz. a. tjkben 4236. hrsz. a. felvett 237 frt. 30 kr-ra becsűlt, a felső-ortáson fekvő szántóföld, a már

közvetett árverési feltételek mellett, 1875. február 28-án délelőtt 10 órakor az ügyességi irodában forgács utcán 21. sz. a. nyilvános árverésen a leg-többet ígérnök becsáron alul is el fog adatni.

Kelt Kassán, 1875. jan. 27-én.

Kassa-mislyei közalap. ker. kir. ügyesség.

Barthos Tivadar,
ker. közalap. kir. ügyez.

11 3-3

Árverés.

A jászóvári prépostságnak rudnoki fürdője bére adatik f. évi april 24-től 3 évre. Az árverés napjaul ugyancsak f. évi február 14-ik napjának délelőtti órái tuzetek ki. A bérelési feltételek következők: kiküáltási ár 600 frt o. é., banat penzűl ennek 10%-ja tétetik le. övadűk pedig meg adandó az ár 1/2-de. A hűvő köteleztetik egész fürdői idény alatt nevezett fürdői helyiségben lakni, s a vendégeket jól kiszolgálva, tisztességes élelemmel ellátni. Bővebb értenítést ad Jászóvárot, 1875. évi január 20-tól február 14-ig

a jószágkormányzósnág.